

ТЕСТ
„АНДРЕШКО“ (ЕЛИН ПЕЛИН)

1. В литературата от Освобождението до Първата световна война основни теми са:

- А) националноосвободителните борби и отношенията между модерния и предмодерния свят
- Б) сложният духовен свят на модерния човек и покрусата и дехуманизирането на човека по време на двете световни войни
- В) античовешката природа на войната и освобождението като социална несправедливост и икономическа независимост
- Г) националноосвободителните борби и дехуманизирането и управляемостта на човека от машините

2. Посочете вярното твърдение.

- А) Елин Пелин е работил като уредник на къщата музей „Иван Вазов“.
- Б) Елин Пелин е представител от литературния кръг „Мисъл“.
- В) „Андрешко“ е разказ от сборника „Под манастирската лоза“.
- Г) Елин Пелин е майстор на психологическия разказ.

3. Кой от изброените белези НЕ е характерен за Елин-Пелиновия разказ?

- А) едносъбитийност и синтетичност
- Б) подробни авторови коментари
- В) подчертана функционалност на диалога
- Г) персонифициране на природата

4. Кое от следните НЕ е вярно за героите на Елин Пелин?

- А) упорити и витални
- Б) работливи и съобразителни
- В) стихийни бунтари и мечтатели
- Г) предатели и примиренци

5. Каква е творческата история на разказа „Андрешко“? Напишете в рамките на 3 – 4 изречения.

---

6. Каква композиционна схема следва разказът „Андрешко“?

- А) Разказът следва класическата композиционна схема: експозиция, завръзка, развитие на действието, кулминация, развързка, епилог, като връзката между експозицията и кулминацията е представена чрез ретроспекция.
- Б) Творбата започва без експозиция, внезапно, направо с пряка реч, а финалният епизод може да се тълкува както като кулминация, така и като развързка.
- В) Разказът започва с ясна експозиция, завръзката е разговорът между Андрешко и съдия-изпълнителя, отличава се моментът на кулминация, а развързката показва случилото се със Станой.
- Г) Творбата започва със завръзка, която е началото на разказа, като вторият епизод чрез ретроспекция ни показва случващото се със съдия-изпълнителя в блатото, а епилогът разкрива съдбата на Андрешко.

7. Каква е ролята на пейзажа в разказа „Андрешко“? Посочете НЕПРАВИЛНИЯ отговор.

- А) Пейзажът въвежда предчувствие, обосновано от ужаса на съдия-изпълнителя във финала на сюжета.
- Б) В пълното успоредяване на природния пейзаж и човека се крият и „лирическо възмущение“, и ирония.
- В) По думите на Искра Панова пейзажът е „душата на събитието“ в разказите на Елин Пелин.
- Г) Пейзажът в Елин-Пелиновия разказ играе само ролята на фон, на който се развива действието.

8. Кой е неизрядният данъкоплатец, при когото отива съдия-изпълнителят от творбата „Андрешко“?

- А) Андрешко
- Б) Станой
- В) Дорчо
- Г) Божан

9. С какво значение е употребена думата *секвестирам* в репликите на съдия-изпълнителя, отправени към Андрешко: *Разбрах, че дяволува, и ще го изгедна довечера, та ще ме помни... Житцето му ще секвестирам!?*

- А) налагам запор, поставям забрана, конфискувам
- Б) ще разполагам с имуществото му, ще ползвам придобитото
- В) прилагам закона в полза на държавата, ипотекирам
- Г) ипотекирам, придобивам имуществото му

10. Свържете чрез буквено-цифрова комбинация в таблицата всеки от цитатите от разказа „Андрешко“ с изразното средство, характеризиращо героите или пейзажа.

- А) *Станахте пияници, пропаднахте, развалихте се* – ще станете неспособни данъкоплатци и ще съсипете държавата.
- Б) – *Дий, дий, господо!* – извика Андрешко и завъртя камшика.
- В) *Господинът повдигна голямата яка на вълчия си кожух, потъна в него и също тъй се замисли.*
- Г) *По полето лъщяха големи локви, мътни, студени и оцъкдени като мъртвешки очи.*

- 1. сравнение
- 2. ирония
- 3. градация
- 4. алегория/символ

Прочетете откъса от разказа „Андрешко“ и изпълнете задачите от 11. до 14. включително.

Разбрах, че дяволува, и ще го изгедна довечера, та ще ме помни... Житцето му ще секвестирам! Хем него на ум ще науча, хем да ви покажа един пример, та да не кръшкате друг път. Лъжете търговците, лъжете гражданите, та им продавате развалени яйца и граниво масло. Е, ама чакай, жено селяшка – властта се лесно не лъже! Пипа тя – здраво пипа! За вас камшик, руски камшик – така ще се оправите... Станахте пияници, пропаднахте, развалихте се – ще станете неспособни данъкоплатци и ще съсипете държавата. Ах, защо нямам повечко власт! Ангели ще ви направя.

Съдия-изпълнителят разкопча кожуха си и тялото му зашава в него като пиле, което се излюпва.

11. Как са представени образите на града и властта в откъса от разказа? Коментирайте в рамките на 3 – 4 изречения.

---

12. Какви асоциации поражда „руският камшик“ в разказа? Отговорете с 2 – 3 изречения.

---

13. Със СВОИ ДУМИ посочете ДВА примера за смислови опозиции в откъса.

---

14. С ЦИТАТИ посочете ДВА примера, които показват „животинското“ в природата на съдия-изпълнителя.

15. Определете кои от посочените аргументи принадлежат към *анти*-Андрешковата и кои – към *про*-Андрешковата линия на тълкуване на разказа, като ги разпределите в таблицата.

А) Андрешко е добронамерен и любезен със съдия-изпълнителя до момента, в който усеща неговата грубост и злонамереност.

Б) Селяните ползват социалните придобивки от държавата, но се измъкват от плащане на данъци.

В) Съдия-изпълнителят се държи високомерно, защото е представител на господстващата класа.

Г) Външният вид на държавния чиновник в едно сериозно произведение не може да бъде аргумент срещу него.

Д) Андрешко влиза в конфликт със съдия-изпълнителя и поема определен риск не заради себе си, а заради друг човек от селото.

Е) Съдията мечтае за достатъчно власт, с която да сложи в ред селяните, но това е така, защото той е на първа линия в борбата с неизрядните данъкоплатци.

Анти-Андрешкова линия на тълкуване на разказа	Про-Андрешкова линия на тълкуване на разказа

16*. Какво показва разностранният диалог между разказа „Андрешко“ и стихотворението „Борба“ по проблема *Общество и власт*? Коментирайте в рамките на 5 – 6 изречения.

* Задача 16 е допълнителна задача към всеки тест. Тя е бонус задача за тези, които са се справили по-бързо с другите задачи. **ТЯ НЕ ОТНЕМА ТОЧКИ, АКО НЕ Е РЕШЕНА, НО МОЖЕ ДА ДОБАВИ ТОЧКИ КЪМ РЕЗУЛТАТА.**

ОТГОВОРИ

1.	A	1 т.
2.	A	1 т.
3.	Б	2 т.
4.	Г	2 т.
5.	Разказът „Андрешко“ е публикуван през 1903 г. под заглавието „Случка“ в списание „Просвета“, а след промяна на заглавието и преработка на текста – в том I на класическата книга на Елин Пелин „Разкази“, 1904 г. Авторът споделя така повода за написването на творбата: „...чух, един колар счупил колата нарочно, да не отиде съдебният пристав да конфискува нещо на един селянин. Оттам ми дойде хрумването да напиша „Андрешко“. Аз го написах другояче...“.	4 т.
6.	Б	2 т.
7.	Г	2 т.
8.	Б	2 т.
9.	A	2 т.
10.	A – 3; Б – 2; В – 4; Г – 1	4 т.
11.	Градът и властта са не само едно и също място, те са превърнати в едно и също нещо. За недокоснатия все още предмодерен начин на живот на селото държавата се оказва най-вече в ролята на отнемаща – тя взема селския човек, за да го превърне във войник, да го отдели от своите; взема данъци от труда на селото и т.н. Властта, възплътена в модерни институции, в лицето на съдия-изпълнителя мечтае за своя някогашен статут на тиранична абсолютна власт, която изцяло разполага с живота на хората.	4 т.
12.	„Руският камшик“ препраща към крепостничеството – на узаконената възможност на руския дворянин винаги да пребие и дори да убие с камшика си селянина, който е негова собственост и няма никакви човешки права.	3 т.
13.	град – село; власт – село; лъжа – истина; измама – истина	2 т.
14.	1... <i>тялото му зашава в него като пиле, което се излюпва</i> ; 2. <i>Разбрах, че дяволува, и ще го издебна довечера</i>	2 т.
15.	Анти-Андрешкова линия: Б; Г; Е; Про-Андрешковата линия: А; В; Д	6 т.
	Общо	40 т.
16*.	В „Борба“ Ботев представя, че навсякъде по света властта е тиранична. Но тираните не разбират, че вече е ударил дванадесетият час в историята и достойната личност се изправила пред проблема за избора. За поета изискването за единство между думи и дела предопределя и личното му участие в борбата. Той е безпощаден критик на съществуващата обществена система, а заедно с това стои на радикални революционни позиции. При Елин Пелин българският селянин, онеправдан от държавата, има своите начини да се защити. Властта го смята за необразован, наивен и прост, но в народните низини се крие потенциална енергия, готова да помете всичко при определени ситуации, за добро или за лошо. В „Борба“ на Ботев образът на властта (както и образът на обществото) е максимално лирически обобщен и „вечно“ траещ във всички исторически епохи – „Лъжа и робство / на тая пуста земя царува!“. В „Андрешко“ на Елин Пелин държавата – лицето на властта, е привидяна като единствено отнемаща и наказваща и като мечта за абсолютна и насилническа власт. Сред героите на Елин-Пелиновия „Андрешко“ липсват слуги на властта, но липсват и борци срещу нея – налице е заобикаляне на държавата, „оставянето ѝ в блатото“ чрез хитростите на всекидневното оцеляване.	4 т.